

הדר שר קר ל מט' 4/ב

מישיבת ועדת החוקה, חוק ומשפט
שהתקיימה ביום ב', כ"ט באדר ב' תשי"ז - 1.4.57 בשעה 10.30.

- השתתפו:
- ג. ניר - היו"ר
 - ב. אזניה
 - ע. איכילוב
 - ד. בר-רב-האי
 - ט. בגין
 - ש. הלל
 - י. הררי
 - ז. ורהפטיג
 - ח. יהודה
 - ש. יוניצ'סן
 - ש. רוזנברג
 - י. שופמן

- מוזמנים:
- פ. רוזן - שר המשפטים
 - א. ידין - המטנה ליועץ המשפטי
 - ס. אלון - משרד המשפטים
 - ה' רוזנטל - משרד המשפטים
 - גב' ח. לנדאו - משרד המשפטים

סדר-היום: חוק הכרה בפסקים זרים ואכיפתם.

אני פותח את הישיבה.

היו"ר ג. ניר:

חוק הכרה בפסקים זרים ואכיפתם.

סעיף 3. (המסד).

ה' רוזנטל:

אני סבור כי צריך להוסיף בסוף פסקה (1):
"וחזקה על בית-המשפט הזר שהיה מוסך לתור
לפי דיני מדינתו כל עוד לא הוכח היפוכו של דבר".
כפי שהפסקה מנוסחת עכשיו, חובת ההוכחה על מי שמגיש פסק-דין זר.
הראיה קשה מאוד וגוזלת זמן רב, ואין להטיל זאת על מי שמגיש את פסק-הדין.
אם הנתבע רוצה לסתור זאת, עליו להוכיח שבית-המשפט שנתן את פסק-הדין לא היה מוסך לתור, וכו'.

ד. בר-רב-האי:

נכון שלפי הנוסח המופיע כאן, חובת ההוכחה היא על מי שמגיש את פסק-הדין, וזה אינו נראה לי.
אני מקבל בענין זה את הרעיון שהובע על-ידי ה' רוזנטל.
אם בשאלת השאלה אין מגיש פסק-דין זר. לו היתה לכך פרוצדורה מסויימת, זה היה פותר את הבעיה.

1.4.57

חוק הכרה בפסקים זרים ואכיפתם

ש. רוזנברג: יש לנו כלל גדול: המוציא מחברו, עליו הראיה. אם טישהו תובע טשהו טטישהו אחר, עליו הראיה.

לדברי ח"כ בר-רב-האי: בסעיף 11 נאמר כי שר המשפטים רשאי להתקין תקנות, כולל כללי הראיות. אם כן, הוא יוכל לקבוע את הדברים הנלה.

א. ירון: הייתי יכול להבין הצעה כזאת לגבי פיסקה (3), אבל אינני מבין אותה לגבי פיסקה (1). אדם מבקש הכרה בפסק-דין זר. הוא צריך להוכיח כי פסק-הדין הוא אמנם פסק-דין. לאי לשכנע את בית-המשפט בכך, ורק לאחר ששיכנעתי את בית-המשפט בכך, צריך הנתבע להתחיל בטענתו לפסול את פסק-הדין הזה. על-כן אני מבקש שלא לשנות את פיסקה (1).

ש. יוניצ'טון: אני מבין שאפשר לדרוש מהתובע תרגום של פסק-הדין וכן אישור של שרד המשפטים של אותה סדינה. כי פסק-הדין הוא אמנם פסק-דין. אם היועץ המשפטי הושב שזה טעם, עליו לקבוע בבירור מה נדרש מהתובע. כי אני טסכים שעל התובע חובת הראיה, אבל צריכה להיות גטישות בענין זה, כי לא תמיד התובע הוא החזק, ואם טר ביט בקשיים, ומאפשרים לנתבע לדרוש הוכחות ללא טוף, יוכל הנתבע תמיד לטשוך את הענין שנים.

ט. בגין: אני חוזר לרישא של סעיף 3. אין זה ברור אם המדובר בבית-משפט אחד או בבתי-משפט שונים. לא ברור טן הנוסח הזה אם קודם יתקיים משפט הכרה ואח"כ יוכל בית-משפט שני להסיק טכך את הטסקנות ולהחיל את פסק-הדין במדינת ישראל. לועתי, עלינו לקבוע כי ההכרה בפסקי-דין זרים צריכה להיטטר לבית-משפט אחד בישראל.

פ. רוזן: שאלת ההכרה תתעורר לעתים קרובות אינצידנטלית. אי-אפשר להעביר שאלות כאלה לבית-משפט אחד.

ט. בגין: החוק בנוי כך שמעיף 3 מדבר על האפשרות של בית-משפט להכיר בפסק-דין זר, וטעיף 4 - באפשרות שיש לבית-משפט למכפו במדינת ישראל.

אני טציע לנסח את ההישא של סעיף 3 כך: "רשאי בית-משפט בישראל להכיר בפסק זר, לאחר שקבע שנתקיימו בו תנאים מלה". על-ידי כך לא נטבע יזמה של אחד הצדדים, אבל נתן אפשרות ט לבית-משפט להחליט על כך טעצטו.

נוסח פיסקה (1) אינו ברור. אין בה ברור למה מתיחסות הטליות "לפי דיני סדינתו". אפשר היה לכתוב: "לפז דיני המדינה בה ניתן פסק-הדין" או "בה פסק בית-משפט".

י. הררי: הצעת ח"כ בגין לגבי הרישא של סעיף 3, אפשר לקבלה, אבל היא אינה טשנה דבר.

לפי הנוסח של פיסקה (1) יכול הנתבע לטעון במדינת ישראל טענות שצריך היה לטעון אותן בטקום בו ניתן פסק-הדין. כי לפי נוסח זה יכול טישהו לבוא ולטעון בפני בית-משפט שלנו שלפי דיני מדינת ונצוגלה לא יכול היה בית-משפט שם להוציא פסק-דין אשר הוצא. נדמה לי שכל מה שצריך להוכיח הוא שפסק-הדין הוא פסק-דין טופי בטקום שניתן. ולאחר שדבר זה הוכח, לועתי, אין לנתבע אפשרות לטעון טענות אחרות.

1.4.57

חוק הכרה בפסקים זרים ואכיפתם.

ז. ורהפטיג :

אני מסכים לנוסח של פסקה (1), אבל אני
טובן להציע שינוי זה : "פסק-דין של בית-משפט
שהוא בר-ביצוע לפי דיני המדינה בה ניתן".

גב' ח. לנדאו :

יש פסקי-דין שאינם טעונים ביצוע, אלא רק קובעים
מצב מסוים.

ז. ורהפטיג :

גם פסק-דין הצהרתי הוא בר-ביצוע.

אינני מבין את הלהיטות לתת הכרה בפסקי-דין
חוץ. כל מדינה זהירה מאוד בדבריה אלה. בדרך כלל אין למדינה אסון בלתי
טובל בפסקי-דין הזיתנים על-ידי מדינות אחרות. לכן אני מציע שלא לצטט
את הזכות של בית-המשפט או של הנתבע

ד. בר-רב-האי :

יש להבחין בין הכרה בפסקי-דין זרים ובין אכיפתם.
חובת ההוכחה לגבי ההכרה, לפי סעיף 3, היא על
התובע; וחובת ההוכחה לגבי סעיף 5, לגבי האכיפה, היא על הנתבע.

עלינו לזכור כי כל מה שנקבע יהיה חדדי ויחול
בארצות אחרות לגבי פסקי-דין שלנו.

אני מציע להוסיף בסעיף 3(1) את הטלה "לכאורה"
אחרי הטלים "שהיה טוטטן".

ש. רונברג :

כל החוק הזה הוא חידוש מבחינה טכנית. התפיסה
המשפטית היא שאין בפני בית-המשפט אלא מה שלפניו.
מה שקבע אחר - אינו קיים לגבי בית-המשפט. וכאן אנו עושים דבר יוצא מן הכלל,
ועלינו לקבוע לכך סייגים.

על התובע להביא לבית-המשפט אותן ראיות אשר
צריך להביאן לפי התקנות שיתקין שר המשפטים לפי סעיף 11. ואין להכניס
לחוק את הקביעה איך יש להביא את פסק-הדין הזר בפני בית-המשפט שלנו.
התקנות יקבעו כי אם מביאים את הטוטטן בצורה כזאת וכזאת, עוברת חובת ההוכחה
אל הנתבע, שיצטרך להטביר מדוע לטרות שהטוטטן הוגש לפי התקנות, אין לקבלו.

לכן אני מציע להשאיר את פסקה (1) ללא שינוי.
אבל אני טובן לקבל את הצעת ח"כ ורהפטיג, מפני שלדעתי, היא טחטירה.

י. הררי :

לפי החוק הקיים בארץ, אפשר להגיש לבית-משפט
פסק-דין של בית-משפט בארץ אחרת, כהוכחה. השופט
יכול להתחשב ויכול שלא להתחשב בו. אנחנו רוצים שלפסק-דין של מדינה זרה
יהיה ערך לא רק של הוכחה רגילה. אנחנו רוצים לתת לו תוקף אשר אין לו עכשיו.
וזאת מפני שאנחנו טעונים ביחסים בינלאומיים, מפני שאם לא נתן את הזכויות
האלה לפסקי-דין של מדינות זרות, לא נשיג זאת במדינות זרות לגבי פסקי-דין
שלנו. אם אנחנו טעונים בכך לטובת היהודים תושבי ישראל, הרי אותן
הזכויות שנתן למדינות זרות בתוקף החוק הסובריני שלנו, נקבל אנחנו מהן.
ואז כל הכוונה היא שאם פסק-הדין הוא סופי במקום שהוא ניתן, אין לערער עליו.
אם הגישה הזאת אינה רצויה למישהו, אין צורך בחוק הזה ואפשר להשאיר את
המצב הקיים. אבל אם אנחנו טעונים בהדדיות, עלינו לקבל זאת.

1.4.57

חוק הכרה בפסקים זרים ומכירתם.

הוחלט: 1. לקבל את הצעת ס. בגין להוסיף ברישא של סעיף 3 אחר המלים "בפסק זר" את המלים "אם קבע שנתקיימו".

2. לדחות את הצעת ד. בר-רב-האי להוסיף בפסקה (1), אחרי המלים "היה מוטמן" את המלה "לכאורה".

ס. בגין:

המלים "לפי דיני מדינתו" אינן דרושות כלל. אין זה ברור אם הן חלות על סמכות בית-המשפט או שהן סמכות לבחינה המטריאלית.

א. ירין:

סמכות בית-משפט זר, כשנגיעים לשאלה של הכרה בפסקי-דינו, אינה שאלה כל כך חד-משמעית. ישנן ארצות שאינן סודרות את סמכות בית-המשפט הזר לפי דיני המדינה הזרה, אלא דורשות שסמכותו תהיה לפי דיני אותה ארץ אשר צריכה להכיר בפסק-הדין. ואם בארץ הזרה בת-המשפט אינם מאורגנים באותה צורה שהם מאורגנים בארץ הסכירה בפסק-הדין, הם יכולים לפסול או להטיל ספק בסמכותו של בית-המשפט במדינה הזרה.

אנחנו רוצים להציע שסמכות בית-המשפט הזר תישקל לפי כללי הסמכות באותה מדינה זרה בה יושב בית-המשפט. ואני חושב שפיסקה (1) מביעה את הכוונה הזאת. אינני רואה איך אפשר לייחס את המלים "לפי דיני מדינתו" לאיזה נתון אחר מאשר למלה "מוטמן".

ס. בגין:

אני מציע: "על-ידי בית-משפט שהיה, לפי דיני מדינתו, מוטמן לתו".

הוחלט: לקבל את הצעת ס. בגין לשנות את נוסח פסקה (1) כך: "הפסק ניתן על-ידי בית-משפט שהיה, לפי דיני מדינתו, מוטמן לתו".

ש. הלל:

האם לא צריך היה להוסיף בפסקה (2) "ובלבד שניתנה אפשרות לנתבע להגיש ערעור"? יש טענה בענין זה בסעיף 5(2), אבל השאלה היא אם זה מספיק.

סעיף 1.

א. ירין:

אני מבקש לחזור לסעיף 1. בישיבה הקודמת של הוועדה הועלתה השאלה של החלפת המלה "זר", ואחרי התייעות במשרד המשפטים עם טר שלי, אנו מציעים להגיד "פסקי-חוץ" במקום "פסקים זרים". הטענה היא גם בשם החוק וגם בהגדרה בסעיף 1. המלה "זר" תצטרך להופיע כאשר מדברים על מדינה זרה, מפני שאז אי-אפשר לדבר על מדינת-חוץ.

אנחנו שקלנו גם את ההצעה להגדיר זאת באופן שלילי, ולהגיד: "פסק-דין שניתן לא במדינת ישראל", אבל רצינו להגביל את החוק לפסקי-דין שניתנו במדינות זרות. יש טריבונילים בינלאומיים, בוררותות בינלאומיות, ולא רצינו לכלול את הדבר בצורה כל כך טקיפה בהזדמנות זו.

י. הררי:

אני מציע לא לשנות את הנוסח, ולהגיד: "פסקי דין זרים".

הוחלט:

לקבל את הצעת א. ידין לכתוב בכותרת ובסעיף 1 בטקום "פסקים זרים" - "פסקי חוץ".

הסתייגות לי. הררי: בשני המקומות להשאיר את הנוסח כפי שהיה.

סעיף 3(3).

א. ידין:

לא עלה בידינו למצוא ביטוי אחר לסלה האנגלית "ריפגננט", ואנו מציעים לתקן את הסעיף לא על-ידי תיקון הסלה "נוגד" אלא על-ידי כך שנבהיר שאין בכוונה לשוני בפרט זה או אחר בחוק אלא למשהו הסותר את הבסיס הכללי של חוקי מדינת ישראל. ההצעה היא, אם כן, לנסח את הסעיף כך: "תוכנו של הפסק אינו בניגוד לרוחו של כל דין מדיני מדינת ישראל או בניגוד לתקנת הציבור בישראל".

פ. רוזן:

אני הצעתי לכתוב: אינו נוגד עקרונית אחד מיסודות דיני ישראל, או משהו כזה. אפשר להביא כדוגמא תביעה לתשלום שטר, כשבאקף הזרה אין צריך לעשות פרוטסט על השטר, ואצלנו צריך לעשות זאת. אם לפרש את הוראת פיסקה (3) באופן סילולי, זה נוגד את חוקי ישראל. ולא לכך הכוונה. הכוונה היתה לעקרונות או לרוח חוקי ישראל.

ט. בנין:

אני מציע בטקום "נוגד" להשתמש במלה "סותר". ואינני מסכים להכניס לחוק את המלה "רוח". זה ענין לפירושים.

ע. איכילוב:

אני חוזר על הצעתי בישיבה הקודמת: לטחוק את המלים "תוכנו של הפסק אינו נוגד דין מדיני ישראל" ולהחיל את הפסוק הזה רק למקרה שהמדינה אהה עשינו הסכט בענין זה דורשת זאת.

ז. ורהפטיג:

אני מציע להשאיר את הנוסח אשר הוצע על-ידי הטטשלה. אתן דוגמא: זוג שנישא בישראל, האחד מהם רוצה יוצא לארץ אחרת שם אפשרי הדבר. על-ידי כך להתגרש ולקפח את הצד השני, מפקירים את כל המשפט שלנו. אני סבור שהמלה "נוגד" יותר מתאימה ל"סותר". אפשר להשתמש בשתי המלים.

ההבדלים בין חוקי המדינות יכולים להיות גדולים מאוד. ועל-ידי ההצעות שהוצעו כאן, מפקירים את אזרחי המדינה לכל מיני קוטבינציות אפשריות. ההגבלה שמופיעה בסעיף טאוחר יותר, שפסק-הדין צריך לבינתן בפני הנמבע, אינה טסנה. מפני שפירוש הדבר שנשלחה לו הזמנה, אבל הוא לאו דוקא צריך להיות נוכח. יכולה להיות גם קנוניה בין שני הצדדים, אשר שניהם מעוניינים לפגוע במשהו הנוגע לציבור.

י. שופטן:

חבר הכנסת ורהפטיג מתנגד לחוק, והוא רוצה ליטול ממנו את נשמתו. החוק בחוץ לנו מבחינת היחסים הבינלאומיים שלנו, מכיון שאין אנו רוצים להסתגר במדינה הזאת.

אני מחייב את החוק בעיקרו, אבל לדעתי, דרושים כמה סייגים. אי-אפשר לטחוק את הרישא של פיסקה (3). הייתי מנסח זאת כך:

1.4.57

חוק הכרה בפסקים זריח ואכיפתם.

י. שופטן:

"תוכנו של הפסק אינו זר לדיני מדינת ישראל". מני חושב שזהו התרגום הנכון לסלה "ריפגונבט". זוהי הטלה "לזרה".

י. הררי:

מני מציע לנסח את הסעיף כפי שהציע שר המשפטים, אבל במקום "נוגד" מני מציע לכתוב "סותר". לדעתי, זה יותר חזק. נוסח הסעיף יהיה אז כך: "תוכנו של הפסק אינו סותר את אחד מעקרונות היסוד של כל דין מדיני ישראל או את תקנת הציבור".

ש. יוניצ'טן:

אני מתנגד לרישא של הסעיף. מנחנו עומדים בפני עליה טפולין ודרוסייה. לאנשים הבאים משם לא היתה אפשרות להתחתן על-פי דיני ישראל. מה יהיה גורלם בעניני טזונות? מה יהיה על הקראים? מה יהיה דינם של קרובי אלה שעלו לגרדום במצרים, אם הם התחתנו בצרפת, באשר לעניני ירושה? לא ירצו להכיר בנישואיהם מפני שזה נוגד אחד מדיני ישראל.

מני מסכים שיש למחוק את הרישא של הסעיף, ומני מסכים להצעת חבר הכנסת איכילוב, שאם מדינה זרה תרצה בכך, אפשר יהיה להכניס זאת על בסיס הדדיות. אם הצעה זו אינה מתקבלת, מני מציע באופן אלטרנטיבי להכניס את הטלה "לזרה", כי אז ברור שבית-המשפט לא יאשים ילדים ב"חטאי" הוריהם, באשר לטזונות וכו'.

ב. מזניה:

החוק הזה אינו סיועד לאפשר לאזרחי ישראל להשתמש בדיני מדינות אחרות לצורך עניניהם בתוך ישראל. ואינני רואה מדוע אי-אפשר לקבל בענין זה את הנוסח אשר הוצע על-ידי המשלה. דעתי היא שכאשר מדברים על אכיפת חוקים, כל מדינה צריכה להתגונן בפני סתירה בין חוקיה ובין חוקי מדינות אחרות. לכן אינני רואה כל רע בנוסח שהוצע על-ידי המשלה.

אפשר להבהיר את הכוונה על-ידי סחיקת הטלה "דין" והוספת "דיני מדינת ישראל". אבל אם אומרים "עקרונות" או "רוח", פותחים פתח רחב לטענה שטעמו נוגד טעמו מהדינים שלנו.

ע. איכילוב:

אם תיפול הצעת, מציע את הנוסח הבא: תוכנו של הפסק אינו עומד בסתירה לעקרונות המשפט בישראל.

ש. רוזנברג:

עקרונות החוק זה ענין לפירוש. מנחנו מקבלים חוקים מטעמים שונים ולפעמים מתוך עקרונות סובגדים. גם אם מנחנו כותבים "נוגד את הדין", זה בותן לשופט דיסקרציה רחבה מאוד. על ידי סחיקת הטלה "דין" ועל-ידי השמרת הנוסח הכולל "דיני מדינת ישראל", בותנים בידי השופט דיסקרציה עוד יותר רחבה.

ז. ורהפטיג:

הבעיה שעורר חבר הכנסת יוניצ'טן נוגעת לאו דוקא לפסקי-דין זרים. ברוב הענינים אין מנו בוזקיים להם. ובכל זאת עניני הטזונות באים על סידורם. היה פסק-דין בענין זה מתוך הסתמכות על החוק הפרטי הבינלאומי. אינני מסכים, מנכנס, עם כך, ומני חושב שגם בבית-הדין הרבני היו פוסקים טזונות בנותו סקרה. אבל בדרך כלל, כל הספיקות שיש לחברי הוועדה בענין זה נובעים מחוסר אמון במשפט הישראלי, או מחוסר ידיעה. גם בעניני ירושה יש כבר פסק-דין של בית-המשפט העליון. והתפישה היהודית כל כך רחבה בענין זה, שהיא עונה על כל הבעיות.

חוק הכרה בפסקים זרים ואכיפתם.

ז. ורהפטיג:

אשר לטענה בדבר הקראים, היה מקרה שהונא בפני בית-דין קראי והוא התיר את הנישואין, אולם הקראי לא בא להתחתן. ואם הקראים התחתנו כבר, ודאי שבית-הדין הרבני יכיר בנישואיהם.

א. ידין:

הייתי מציע לקבל את הנוסח הבא: "תוכנו של הפסק אינו סותר את עקרונות המשפט בישראל או את תקנת הציבור בישראל".

ש. יוניצ'סון:

אני מסיר את הצעתי לחוק את הרישום של פיסקה (3).

הוחלט: 1. לקבל את ההצעה לנסח את פיסקה (3) כך:

"תוכנו של הפסק אינו סותר דיני מדינת ישראל או תקנת הציבור".

2. לדחות את ההצעה לנסח את הפיסקה כך:

"תוכנו של הפסק אינו סותר את אחד מעקרונות היסוד של כל דין מדיני מדינת ישראל או סותר את תקנת הציבור".

הסתייגות לי. הררי וע. איכילוב.

היו"ר נ. ניר:

היתה הצעה להעביר לסעיף 3 את ענין ההדדיות, כסעיף סטן (4).

א. ידין:

יש להפריד בשאלה זו בין האכיפה של פסק-דין ובין ההכרה בו. את ההכרה יכול כל בית-משפט לתת, אולם את האכיפה יכול לתת רק בית-משפט אחד. בנוגע להדדיות, המטלה מציעה גטישות בשאלה של אכיפת פסקי-דין. הוועדה נוטה לנוקשות בענין זה. אולם לגבי ההכרה השאלה היא אחרת. החוקים הקובעים את ההכרה בפסקי-דין זרים כמעט ואינם קיימים במדינות אחרות. אם נכניס לכאן את הסייג של הדדיות באשר להכרה, פירוש הדבר יהיה לבטל את החוק טעיקרו.

ז. ורהפטיג:

אני מציע לקבוע הדדיות הן ביחס להכרה והן ביחס לאכיפה של פסקי-דין זרים. אבל אני מציע להכניס זאת בסעיף נפרד.

הוחלט: לדחות את ההצעה להוסיף את שאלת ההדדיות כתנאי נוסף בסעיף 3, כפיסקה (4).

ז. ורהפטיג:

אני מציע להוסיף טעיקף אחרי סעיף 3, בנוסח זה: "לא יוכר ולא יאכף פסק-חוק בישראל אלא על יסודות של הדדיות". אם אמנם בכל המדינות אין חוקים בענין זה, הכרה עלינו להזהר שלא לקפוץ ראשונים בענין זה. זה אומר כי קיימת בעולם נטייה שלא לפתוח לרווחה את השער לפסקי-דין זרים.

א. ידין:

להיפך, הנטייה היא לתת את ההכרה בלי הגבלות חוקיות.

ז. ורהפטיג:

יש כאן גם שאלה של טתן כבוד לבית-המשפט הזר, ואם הוא אינו מכיר בפסק-דין של בית-המשפט שלנו, אין מנחנו צריכים להכיר בו. מתחת לסף ההכרה פועלת בגישה הזאת האינטרנציונל

ז. ורהפטיג

של עם אשר בא טכל העולם ואינו טאטין בטח שקיים מצלו שהוא טוב, אלא עדין
נזקק לטח שקיים מצל האחר.

ט. בגין:
הענין של ההדדיות חשוב, אבל גם בו - והוא איננו
ענין טשפטי טעיקרו אלא פוליטי - אין צורך
להפריז. אני טציע להבחין בין הכרה בפסק-חוץ ובין אכיפתו. לגבי הכרה אני
טציע אפשרות פקולטטיבית לאי-הכרה בטקרה של חוסר ההדדיות. לגבי אכיפה
אני טציע כי לא תהיה אכיפה אלא אם קיימת הדדיות. עלינו לקחת בחשבון גם
את הצדק הצריך להיעשות לפרט, וזאת נעשה אם נשאיר את הסמכות בידי היועץ
הטשפטי לפנות לבית-הטשפט בבקשה שלא להכיר בפסק-דין בגלל אי-קיומה
של ההדדיות.

ס. אזוליה:
אני טרחיק לכת טחבר הכנסת בגין. אני אומר שאין
זה לכבודה של טדינת ישראל לאפשר על-ידי עליה
לארץ להתחמק טחובה שהוטלה על אדם על-ידי טשפט בחו"ל. אין זה לכבודה של
הטדינה שהיא טשפט ארץ טקלט והתחמקות טשפט צדק, אם ביתן בארץ אשר אמה אין
ההדיות בענין פסקי-חוץ. יש לי אטון לכל טדינה תקינה, שביט-הטשפט שלה
הוא בית-טשפט כראוי וכהלכה. ואינני צריך לתת לטישהו אפשרות להתחמק בפסק-דין
שניתן בטדינה אחרת.
הטסקנה שלי היא שלגבי הכרה, היא תינתן בלי
קשר עם הדדיות. לגבי איכוף, תהיה אפשרות פקולטטיבית, והיזמה בידי היועץ
הטשפטי, וההחלטה - בידי בית-הטשפט.

ש. רוזנברג:
אנחנו טדינה חדשה וצעירה. טדינות אחרות לא יתנו
לנו את הזכויות האלה אם לא נדרוש אותן ואם
לא נעמוד עליהן, והן יתנו אותן רק על בסיס הדדיות. לכן טבחינה עקרונית
יש לתבוע הדדיות. ואינני רואה כל הבדל בענין זה בין הכרה בפסק-דין ובין
איכוף.
מה שנוגע לצדק וליזשר שצריכים להיעשות לפרט,
אפשר לקבוע שהיועץ הטשפטי יוכל לפנות בענין זה לבית-הטשפט, ובית-הטשפט
יוכל להיענות לבקשתו.

הוחלט: 1. לקבל את ההצעה לקבוע כי אכיפת פסקי-חוץ תהיה
על בסיס של הדדיות.

2. לקבל את ההצעה לאפשר ליועץ הטשפטי לפנות לבית-הטשפט
ולבקש צו איכוף גם כאשר אין הדדיות.

3. לחוות את הצעת ז. ורהפטיג לקבוע כי ההכרה בפסקי
דין זרים תהיה רק על בסיס הדדיות.

הסתייגות לז. ורהפטיג.

4. לדחות את ההצעה לקבוע כי ההכרה בפסקי-דין זרים
תהיה על בסיס של הדדיות, עם טתן אפשרות ליועץ
הטשפטי לפנות לבית-הטשפט בבקשה להכיר בפסק-חוץ
גם כשאין הדדיות.

הסתייגות לע. איכילוב, ש. חזנברג.

5. לקבל את הצעת ט. בגין לקבוע כי אין ההדיות טחייבת
לגבי הכרה בפסקי-חוץ, מולם בית-הטשפט רשאי לא להכיר
בפסקי-חוץ על-פי בקשת היועץ הטשפטי.

הישיבה נבעלה בשעה 13.20.